

КОДЕКС ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МЕДІАТОРА

Преамбула

1. Загальні положення
2. Основні принципи професійної етики медіатора
3. Етичні аспекти винагороди та реклами діяльності медіатора
4. Відповідальність медіатора за порушення професійної етики
5. Порядок визнання та приєднання до Кодексу

Преамбула

Мета

Метою цього Кодексу є встановлення етичних основ професійної діяльності медіатора задля забезпечення єдиних вимог до надання медіаторами якісних послуг з медіації в Україні.

Цей Кодекс є для медіатора етичним орієнтиром в його діяльності, покликаний інформувати сторони медіації та суспільство в цілому про процедуру медіації, підвищувати довіру до медіації як ефективного способу запобігання виникненню та альтернативного вирішення конфліктів (спорів).

Історія створення

Створення цього Кодексу стало можливим завдяки широкому та всебічному обговоренню його положень за підтримки та об'єднання у різні періоди часу зусиль і внеску багатьох осіб та організацій.

Першу редакцію Кодексу було розроблено у 2017 році в рамках діяльності ГО «Національна асоціація медіаторів України» ініціативною групою практикуючих медіаторів з різних організацій та регіонів України з урахуванням Європейського кодексу етики медіатора, зарубіжних стандартів і вітчизняної практики діяльності медіаторів. При розробці проекту Кодексу організаційну підтримку було надано Координатором проектів ОБСЄ в Україні, тур Україною для обговорення проекту Кодексу було підтримано Програмою Агентства США з міжнародного розвитку USAID «Нове правосуддя», змістовну підтримку надано ГО «Українська академія медіації». Підсумковий текст Кодексу затверджено Загальними Зборами членів ГО «НАМУ» 07 грудня 2017 р., протокол № 1.

Нова редакція цього Кодексу розроблена у 2022 році [Робочою групою медіаторів](#) в межах виконання ГО «НАМУ» проекту «Посилення спроможності спільноти медіаторів до формування в Україні критеріїв якості послуг з вирішення спорів» за підтримки The Matra Programme Королівства Нідерландів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про медіацію» та відповідно до нього, а також у відповідь на сучасні виклики, зокрема пов'язані зі збільшенням запиту на медіацію та частки комунікації онлайн. Фінальний текст нової редакції Кодексу затверджено Загальними Зборами членів ГО «НАМУ» 19 лютого 2022 р., протокол № 1/2022.

Умови визнання та приєднання

Члени ГО "НАМУ" відповідно до Статуту зобов'язані дотримуватись положень цього Кодексу та інформувати про його дотримання учасників медіації.

Об'єднання медіаторів можуть визнавати цей Кодекс та приєднуватись до нього за умови забезпечення дотримання його положень членами цього об'єднання. При розробці власних кодексів професійної етики та інших стандартів об'єднання медіаторів можуть також брати цей Кодекс за основу із обов'язковим посиланням на першоджерело.

Кожен медіатор особисто може визнати цей Кодекс та приєднатись до нього, взявши на себе зобов'язання дотримуватись його положень та інформувати про дотримання цього Кодексу учасників медіації.

Цей Кодекс є відкритим для визнання іншими зацікавленими особами.

1. Загальні положення

1.1. Терміни в цьому Кодексі вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про медіацію", інших законах України та нормативно-правових актах.

1.2. Положення цього Кодексу поширюються на діяльність медіатора з підготовки та проведення медіації у будь-яких ймовірних чи наявних конфліктах, у тому числі у спорах з цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних та інших правовідносин, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях з метою примирення потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим), в медіації у відновних практиках.

1.3. Реалізація положень цього Кодексу у діяльності медіаторів не повинна суперечити законодавству України.

2. Основні принципи професійної етики медіатора

2.1. Незалежність.

Медіатор діє незалежно від впливу будь-яких осіб на нього щодо проведення медіації та/або щодо досягнення певного результату медіації.

2.2. Нейтральність.

Медіатор виявляє нейтральність щодо сторін медіації, не оцінює їхню поведінку, рішення та/або погляди. Позначення порушення сторонами правових норм або порядку проведення медіації не є втратою нейтральності медіатором.

Медіатор утримується від участі в медіації у конфліктах (спорах), щодо змісту та/або результатів вирішення яких він має зацікавленість, або за наявності іншого конфлікту інтересів, відмовляється від участі в медіації у випадку неможливості зберегти нейтральність.

2.3. Неупередженість.

Медіатор діє з позиції неупередженого ставлення до сторін, їхньої поведінки, рішень, суджень.

Медіатор утримується від проведення або продовження медіації між особами, щодо принаймні однієї з яких він має упереджене ставлення (позитивне чи негативне).

2.4. Конфіденційність.

Медіатор дотримується вимог щодо конфіденційності, визначених Законом України “Про медіацію”, іншим законодавством та цим Кодексом.

При визначенні меж конфіденційності сторонами медіації медіатор робить застереження щодо обмежень конфіденційності.

Відповіді на будь-які запити про підготовку до медіації та/або проведення медіації формуються з урахуванням вимог щодо конфіденційності та з дотримання інших принципів та правил медіації.

Медіатор дотримується принципу конфіденційності без обмежень у часі, якщо інше не визначено сторонами.

2.5. Добровільність.

Медіатор з власної волі бере участь у медіації в конкретному конфлікті (спорі) та приймає рішення про вихід із медіації. Рішення про участь чи вихід приймається медіатором відповідально, з урахуванням умов та обставин ситуації. Медіатор не зобов'язаний пояснювати сторонам причину свого виходу, але може зробити це з власної волі.

Медіатор інформує всіх учасників медіації про важливість дотримання принципу добровільності щодо участі в медіації всіма учасниками процесу та, відповідно до закону, неприпустимість примусу до врегулювання конфлікту (спору) шляхом проведення медіації.

2.6. Самовизначення.

Медіатор інформує всіх учасників медіації про важливість дотримання принципу самовизначення та рівності прав сторін медіації.

Медіатор звертає увагу сторін медіації, що результат медіації залежить від їхнього щирого наміру порозумітися та мирним ненасильницьким шляхом знайти взаємоприйнятне рішення конфлікту (спору).

Медіатор сприяє проясненню інтересів та потреб сторін шляхом організації процесу та сприяння самовизначенню сторін з метою досягнення сторонами взаємоприйнятного рішення, при цьому примирення сторін є лише одним з можливих варіантів рішень.

Медіатор самостійно визначає сфери своєї спеціалізації в медіації та форму організації своєї медіаторської діяльності відповідно до вимог законодавства.

Медіатор може надавати послуги в певному конфлікті (спорі) в ко-медіації - спільно з іншими медіаторами.

2.7. Відповідальне ставлення до підтримання належного рівня професійної компетентності.

Медіатор має бути компетентним у питаннях стосовно процедури медіації, визначених законодавством та стандартами практики, що передбачає наявність необхідних знань, умінь та навичок. Медіатор має опікуватись підтриманням та підвищенням рівня своєї професійної підготовки практикою, шляхом участі в освітніх заходах, обміну досвідом з іншими медіаторами, участю у супервізії та інтервізії, самоосвітою тощо.

2.8. Етика взаємодії між медіаторами.

Професійна взаємодія між медіаторами будується на засадах взаємної поваги, доброчесності, дотримання прав людини та прав медіаторів.

Вирішення питань щодо взаємодії між медіаторами має враховувати особливості особистої професійної репутації медіатора та репутації професії в цілому, можливості діалогу.

Медіатор не повинен допускати стосовно іншого медіатора нетактовних та/або принизливих висловлювань та/або таких, що принижують його честь та гідність, завдають шкоди його діловій репутації.

Медіатор має утриматись від оцінки іншого медіатора, в тому числі у разі проведення медіації кількома медіаторами (ко-медіації), у спілкуванні зі сторонами медіації.

2.9. Основні принципи професійної етики медіатора поширюються на всі форми та види його діяльності, етапи підготовки та проведення медіації, зокрема з використанням технічних та/або програмних засобів цифрової комунікації.

3. Етичні аспекти винагороди та реклами діяльності медіатора

3.1. Медіатор уникає такого формування ціни своїх послуг, що може дати підстави для сумніву щодо відсутності у медіатора зацікавленості у конкретному результаті медіації чи порядку її проведення та/або дотримання ним принципів медіації. Зокрема, медіатору не рекомендовано домовлятися із сторонами конфлікту (спору) про винагороду за конкретний результат медіації, включно з самим фактом досягнення домовленості.

3.2. Якщо сторони чи одна із сторін після завершення медіації пропонують (пропонує) медіатору додаткову винагороду, така винагорода може бути прийнята виключно за умови спільної згоди сторін з цього питання.

3.3. Медіатор може збирати та поширювати знеособлену інформацію про кількість, тривалість, зміст та результативність проведених ним медіацій для потреб популяризації медіації, рекламних і навчальних цілей.

3.4. Медіатор має право рекламувати власну діяльність та просувати свої послуги, керуючись принципами добросовісної конкуренції, а також вимогами законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. Реклама медіатора та медіації має бути достовірною і не повинна включати жодних гарантій щодо ймовірних результатів медіації, інших недостовірних даних щодо змісту послуг або іншим чином вводити в оману споживачів.

3.5. Використовувати для отримання клієнтів та власного просування на ринку бренди інших осіб без погодження з такими особами є неприйнятним.

4. Відповідальність медіатора за порушення професійної етики

4.1. Медіатор бере на себе відповідальність за свій моральний вибір та/бо вирішення етичної дилеми.

4.2. Медіатор несе відповідальність за недотримання норм професійної етики, визначених цим Кодексом, статутом чи положенням об'єднання медіаторів.

4.3. Порядок притягнення до відповідальності медіатора визначається об'єднанням медіаторів, членом якого він є. Розгляд скарг на професійну діяльність медіатора має передбачати можливість медіатора подавати пояснення щодо цієї скарги.

5. Порядок визнання та приєднання до Кодексу

5.1. Визнання цього Кодексу підтверджує, що особа (фізична чи юридична особа будь-якої форми власності, інший суб'єкт) погоджується з його змістом, визнає викладене в ньому як керівництво для провадження своєї діяльності у сфері медіації.

5.2. Приєднання до цього Кодексу медіаторів та їх об'єднань відбувається шляхом підписання повідомлення за формою, наведеною у Додатку 1 до цього Кодексу, та прикріплення скану/фото підписаного повідомлення до відповідної заповненої онлайн-форми.

5.3. Інформація про визнання та приєднання до цього Кодексу публікується на сторінці офіційного сайту ГО "НАМУ", де розміщено текст цього Кодексу, у формі доступу до перегляду відповідей на передбачену п.5.2. цього Кодексу відповідну онлайн-форму.

5.4. Інформація про визнання цього Кодексу та приєднання до нього розміщується також на офіційних ресурсах медіаторів та/або їх об'єднань.

5.5. Об'єднання медіаторів, які приєднуються до цього Кодексу, самостійно, з дотриманням етичних та правових норм, розробляють та впроваджують механізми та інститути реагування на порушення норм цього Кодексу.

5.6. ГО "НАМУ" здійснює розгляд скарг на порушення норм цього Кодексу щодо професійної діяльності своїх членів.

У випадку бажання особи, яка визнала цей Кодекс та приєдналася до нього, довірити ГО "НАМУ" розгляд скарги на порушення нею норм професійної етики медіатора, така особа має письмово про це заявити та укласти з ГО "НАМУ" відповідний договір.

5.7. З моменту затвердження нової редакції цього Кодексу попередня редакція втрачає силу, як і всі повідомлення про її визнання та приєднання до неї.

Особи, які раніше приєдналися до попередньої редакції цього Кодексу, можуть підтвердити визнання нової редакції цього Кодексу та приєднатись до нього.

Додаток 1
до Кодексу професійної етики медіатора

Зразок для об'єднань медіаторів

ПОВІДОМЛЕННЯ
про визнання Кодексу професійної етики медіатора
та приєднання до нього

_____ ,
(назва об'єднання медіаторів)
ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (за наявності): _____,
погоджується зі змістом Кодексу професійної етики медіатора, затвердженого Загальними Зборами членів ГО "НАМУ" 19 лютого 2022 р., протокол № 1/2022, і розміщеного за покликанням <http://namu.com.ua/ua/info/mediators/ethical-code/>, та визнає викладене в ньому як керівництво для провадження своєї діяльності у сфері медіації.
Відповідне рішення прийнято _____
(назва керівного органу об'єднання)
" _____ " _____ 20__ р., _____ № _____
(дата рішення) (назва та номер документу, яким оформлено рішення)
Інформація про визнання Кодексу професійної етики медіатора та приєднання до нього розміщена на офіційному онлайн-ресурсі об'єднання _____
(назва та
_____ електронна адреса ресурсу)

Керівник об'єднання

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (ім'я та прізвище)

Форма для надсилання інформації об'єднаннями медіаторів:
<https://forms.gle/j3HjP62FukK5M4kZ6>.

Зразок для медіаторів

ПОВІДОМЛЕННЯ
про визнання Кодексу професійної етики медіатора
та приєднання до нього

Я, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові медіатора)

погоджуюсь зі змістом Кодексу професійної етики медіатора, затвердженого Загальними Зборами членів ГО "НАМУ" 19 лютого 2022 р., протокол № 1/2022, і розміщеного за покликанням <http://namu.com.ua/ua/info/mediators/ethical-code/>, та визнаю викладене в ньому як керівництво для провадження своєї діяльності у сфері медіації.

Інформація про визнання мною Кодексу професійної етики медіатора та приєднання до нього розміщена також на моєму офіційному онлайн-ресурсі - _____

(назва та

електронна адреса ресурсу)

Медіатор

(підпис)

(прізвище та ініціали)

" _____ " _____ 20__ р.

(дата підписання)

Форма для надсилання інформації медіаторами:

<https://forms.gle/Et7cY4ccarc3A1z96>.